

Datum
2016-08-25

Drätselkontoret
Jan Häggkvist, 0221-251 11
jan.haggkvist@koping.se

KÖPINGS KOMMUN Stadskansliet	
2016 -08- 29	
Dnr KS 2016/612	Diariet 045

Kommunstyrelsen

VafabMiljö anhållan om kommunal borgen

VafabMiljö Kommunalförbunds direktion anhåller om en utökning av det nuvarande kommunala borgensåtagandet för att klara av de åtagande som bolaget står inför såsom

- finansiera lån för investeringar knutna till kommunernas avfallsansvar,
- amortering av lån,
- säkerhet för avslutning av avfallsupplag och
- pensioner.

Nuvarande borgen för lån och bankkontokredit är 411 miljoner kronor och som hanteras genom Västerås stads internbank. Den är idag tillfullo utnyttjad. Förbundet önskar en utökad kommunal borgen enligt förbundsordningen § 13 om ytterligare 230 miljoner kronor till totalt 650 miljoner kronor av ägarna.

Köpings kommuns andel av önskad utökning av borgensåtagande är 19 701 840 kronor till totalt borgensåtagande på 53 560 000 kronor.

Drätselkontoret föreslår arbetsutskottet föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att för VafabMiljö Kommunalförbunds räkning bevilja utökad borgensåtagande med kommunens andel av totalt 650 000 000 kronor enligt förbundsordning samt

att beslutet fattas under förutsättning att övriga ägare antar sina respektive delar.

Jan Häggkvist
ekonomichef

Bilaga: Skrivelse avseende Utökat lånebehov och borgen för VafabMiljö 2016-08-23

Utökat lånebehov och borgen för VafabMiljö

Sammanfattning

VafabMiljö behöver en utökning av det nuvarande kommunala borgensåtagandet för att klara av de stora investeringar som förbundet står inför. Den befintliga borgen för lån och andra åtaganden på totalt 411 mkr är snart utnyttjad till fullo. Medlemskommunerna behöver ta ett beslut om utökat borgensåtagande för investeringar och åtaganden som måste genomföras.

VafabMiljö står inför flera stora investeringar som är ålagda via myndighetsbeslut, såsom uppförande av reningsanläggningar för lakvatten och sluttäckning av deponier. Dessa måste utföras och har krav på tidpunkt för färdigställande.

Det finns också andra nödvändiga investeringar såsom utökning av nya deponin, reinvesteringar i befintliga anläggningar, utbyte av uttjänta maskiner och fordon.

Direktionen i VafabMiljö har beslutat att be medlemskommunerna om utökad kommunal borgen om ytterligare 239 mkr enligt förbundsordningen § 13. Det totala borgensbehovet uppgår därmed till 650 mkr.

VafabMiljö ser inte i nuläget att borgensåtagandet ska behöva höjas ytterligare. Målet är istället att kunna egenfinansiera investeringarna i allt högre grad än vad som är möjligt i dag genom att justera renhållningstaxan.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Ägarkommunerna till VafabMiljö AB undertecknade i början av 2009 en borgensförbindelse för lån och checkräkningskrediter upp till 170 mkr. 2013 beslutades om en utökad borgen till totalt 410,9 mkr för åren 2014-2015. Kreditgivaren är Västerås stad.

Nu har VafabMiljö snart nått gränsen på 410,9 mkr och behöver därför snarast få en utökning av kredit och borgen för att klara nödvändiga åtaganden de kommande åren.

En utökning av borgensåtagandet har diskuterats i företagsledning och med direktionen och styrelsen för VafabMiljö. Det har då konstaterats att det ansetts fördelaktigt att invänta ombildandet av VafabMiljö från aktiebolag till ett kommunalförbund. Det är i dagsläget inte möjligt för VafabMiljö att fortsätta med den finansiella situation som råder utan att få en utökad borgen.

Västerås stad kan inte som enda medlemskommun ge kredit utan säkerhet, vilket kommer att resultera i höjd ränta för VafabMiljö för det belopp som överstiger beviljad borgen för checkräkningskrediten på 336,6 mkr.

Anledningen till utökning av kredit och borgen är flera. De olika delarna beskrivs nedan.

Kommande investeringsbehov

VafabMiljö står inför flera stora investeringar som är ålagda via myndighetsbeslut, såsom uppförande av reningsanläggningar för lakvatten och sluttäckning av deponier. Dessa måste utföras och har krav på tidpunkt för färdigställande.

Det finns även andra nödvändiga investeringar såsom utökning av nya deponin, reinvesteringar i befintliga anläggningar, utbyte av uttjänta maskiner och fordon mm.

Nödvändiga investeringar uppgår till 363 mkr och sluttäckningsutgifter på 38 mkr fram till och med 2018. En del kan finansieras via egenfinansiering och en del via sluttäckningsavgift från medlemskommunerna, vilket innebär att lånebehovet uppgår till 230 mkr. Nedan sammanställs investeringarna i tabell 1 samt i tabell 2 redovisas lånebehovet för investeringarna.

Benämning	Budget 2016 Investerings- utgifter	Budget 2017 Investerings- utgifter	Budget 2018 Investerings- utgifter
Krossningsutrusning 2016	21	15	50
Ny deponi, etapp 1B, IFA	23	12	5
Economizer	11	8	18
Travers	10	7	3
Fordon hushåll	3	12	
Fordon vht	23	14	
SBR, Lakvattenanläggning	5	2	
Utökning ultrafilteranläggning	3	1	
Ny röt-kammare & lagringstankar	5	35	
Gas, Isätra	4	3	
Tankstation Fagersta publik	2	2	
Övrigt < 2 mkr	38	14	15
	147	126	90
Totalt			363

Tabell 1. Sammanställning över investeringar tom 2018.

	2016	2017	2018	Totalt
Investeringar VafabMiljö	147	126	90	363
Utgifter för sluttäckning	15	12	11	38
Avgift för sluttäckning	-19	-19	-19	-56
Egen finansiering	-39	-38	-38	-115
	104	81	45	230

Tabell 2. Investeringar och beräkning av lånebehov tom 2018

Borgen till Länsstyrelsen för sluttäckning

Länsstyrelsen ställer krav på att den som har ansvaret för sluttäckning av en deponi har en borgen motsvarande ett belopp som Länsstyrelsen fastställer. I dag har vi nyttjat borgen för 58,3 mkr för befintliga deponier. Swedbank har även lämnat en garanti om 16,7 mkr för Sänkmossens deponi och del av Gryta pga Länsstyrelsens utökade krav tom 2017-12-31.

Pensioner

För pensioner har även en säkerhet utställts av medlemmarna motsvarande 16,0 mkr. Borgensbehovet för pensioner ändras årligen beroende på antalet anställda, ränteläget och bedömd medellivslängd av KPA. Prognosen fram till och med 2018 är svåruppskattad men bedöms att öka med 9 mkr.

Behov av utökat kommunalt borgensåtagande

Tabell 3 nedan visar VafabMiljös behov av tillkommande borgensbehov med 239 mkr utöver befintligt borgensåtagande.

	Tidigare borgens	Tillkommande borgens behov tom	Akkumulerat borgensbehov
Investeringar	337	230	567
Pensioner	16	9	25
Deponier tom 2018	58		58
Totalt	411	239	650

Tabell 3.

Fördelningen av borgensåtagandet mellan kommunerna enligt förbundets konsortialavtal och tidigare aktieägaravtal utöver befintligt borgensåtagande blir enligt tabell 4 nedan.

Kommun	Andel i borgens- ansvar %	Tidigare borgens- ansvar	Tillkommande borgens- ansvar	Akkumulerat borgens- ansvar
Arboga	4,53%	18,6	10,8	29,4
Enköping	12,75%	52,4	30,5	82,9
Fagersta	4,14%	17,0	9,9	26,9
Hallstahammar	5,04%	20,7	12,0	32,8
Heby	4,60%	18,9	11,0	29,9
Norberg	1,99%	8,2	4,8	12,9
Kungsör	2,76%	11,3	6,6	17,9
Köping	8,24%	33,9	19,7	53,6
Sala	7,29%	30,0	17,4	47,4
Skinnskatteberg	1,63%	6,7	3,9	10,6
Surahammar	3,42%	14,1	8,2	22,2
Västerås	43,60%	179,2	104,2	283,5
Totalt	99,99%	410,9	239,0	650,0

Tabell 4.

Eftersom Västerås stad är kreditgivare kommer Västerås borgensåtagande att minska med deras andel av checkräkningskrediten.

Borgensåtagande kopplat till flerårsprognos och taxenivåer

VafabMiljö har under flera år redovisat ett negativt ekonomiskt resultat för den hushållsrelaterade delen av verksamheten. Orsaken till underskotten är att VafabMiljö inte fått höja sina avgifter gentemot ägarkommunerna i takt med att kostnaderna ökat. För att komma ikapp med intäkterna samt för att möta kommande investeringskostnader behöver renhållningsavgifterna höjas. Målet är att hushållsdelen skall ha ett resultat i balans vilket är ett krav enligt kommunallagen. Underskottet för hushållsverksamheten är i prognosen med bibehållen avgiftsnivå -12,9 mkr 2017 och -16,4 mkr 2018.

Intäkterna för hushållsdelen behöver en avgiftshöjning 2017 på 5 % för att ge ett nollresultat. För åren 2018-2020 har taxehöjningarna beräknats till 2,5 % per år för att klara en ekonomi i balans och för att kunna egenfinansiera mer av investeringarna. Förändringen av taxorna 2017 motsvarar en ökning av ett normalabonnemang för en villakund med ca 11 kronor per månad.

Genom den föreslagna ökningen kommer behovet av kommunal borgen för lån att minska från tidigare aviserade 700 mkr till 650 mkr då möjligheten till egenfinansiering av investeringarna ökar.

Förutom nödvändig intäktsökning så kommer besparingar på administration, inköp och köpta tjänster att göras framförallt genom effektivare samordning av resurser och kompetenser inom förbundet.

Plan för beslut i medlemskommuns fullmäktige

Enligt det konsortialavtal som gäller mellan medlemskommunerna ska frågor som är av principiell beskaffenhet eller av större vikt samrådas i ett medlemsråd innan respektive kommunfullmäktige tar ställning i frågan. Varje medlemskommun ska till medlemsrådet utse en representant från kommunstyrelsen. Medlemsrådet har inte någon beslutanderätt och är inte heller företrädare för kommunerna.

Med anledning av behovet av utökat borgensåtagande kallade Västerås stad till ett medlemsråd den 17 juni 2016 där frågan diskuterades. Därefter skickar nu kommunalförbundet ut handlingar för begäran om utökad borgen som medlemskommunerna behöver besluta om i sina respektive kommunfullmäktige snarast möjligt.

VafabMiljö Kommunalförbund

Carina Färm, VD